

Zahrada krok za krokem

TRVALKY V ZAHRADE

TEXT: Jiří a Vladimíra Prouzovi

TEXT: Jiří a Vladimíra Prouzovi

Zříše rostlin jsme již probírali stromy a keře. Dnešní díl bude věnován pestrému světu trvalek. Jsou to byliny, které většinou přečkávají zimu díky podzemním orgánům, jako jsou kořeny, oddenky, hlízy a podobně. Na jaře pak znovu vyraší, aby vnesly do vaší zahrady novou náladu, barevnost, tvary a pohyb. Trvalek je nepřeberné množství a pokud se vám obraz vaší zahrady omrzí, není nic snazšího, než jej změnit

Plamenka (*Phlox paniculata*) vás upoutá nejen mohutným květenstvím, ale i silnou kořeněnou vůní. Na snímku odrůda 'Sommerfreude'

vysazením nových a neotřelých kultivarů. Zkuste s nimi experimentovat a zjistíte, že vás bude zahrada bavit v každé roční době.

Barevná alchymie trvalkových kompozic

Barvy, které nás obklopují, ovlivňují naši náladu podobně jako vůně nebo zvuky. Při vytváření smíšených záhonů proto pečlivě vybírejte rostliny tak, aby v době, kdy kvetou, vzájemně barevně ladily a posilovaly náladu vaší zahrady. Můžete využít barevných kontrastů, které přitahují pozornost. Atraktivní kon-

V PRŮBĚHU LETOŠNÍHO ROKU VÁS NA STRÁNKÁCH NAŠEHO ČASOPISU SEZNAMUJEME SE ZÁKLADNÍMI PRINCIPY ZAHRADNÍ TVORBY A PŘINÁŠÍME VÁM PRAKTICKÉ RADY A UKÁZKY ŘEŠENÍ, KTERÉ BY VÁS MOHLY INSPIROVAT PŘI BUDOVÁNÍ VLASTNÍ ZELENÉ OÁZY.

FOTO: JIŘÍ A VLADIMÍRA PROUZOVÍ

trast vytvoří zejména spojení komplementárních barev, které se nachází na opačných stranách barevného kruhu (žlutá s fialovou, zelená s červenou, modrá s oranžovou). Mnohem klidnější je spojení odstínů „tón v tónu“, kdy vzájemně kombinujete jen jednu až dvě barvy. Velmi hojně je mezi trvalkami zastoupena barva růžová, která svými odstíny od teplejší lososové k chladnější lila barvě vyčaruje romantickou atmosféru a hodí se zejména do zahrad v rustikálním stylu. Dokonalého klidu a čís-

▲ Slézová růže (*Alcea rosea*) je nenáročná rostlina, která dorůstá výšky až 2 m. Hodí se zejména do zahrad v rustikálním stylu

◀ Mohutná květenství lilochvostce úzkolistého (*Eremurus robustus*) sahají až do výšky 180 cm. Tato rostlina vyžaduje slunné stanoviště a propustnou půdu

▶ Typickou soliterní travinou je Ozdobnice čínská (*Miscanthus sinensis*) 'Silberfeder', která má krásné jemné květenství hodící se i k sušení

Výbornou půdopokryvnou rostlinou do vlhkých zákoutí je pérovník *Matteucia struthiopteris*, který se rozrůstá podzemními výběžky. V popředí kvete pomněnka (*Myosotis*)

Kombinace komplementárních barev žluté a fialové může mít nesčetně podob. Na snímku vpravo astra podzimní (*Aster dumosus*) 'Starlight' a krásnoočko (*Coreopsis verticillata*), vlevo pak janeba (*Heliopsis*) a plamenka (*Phlox*)

INZERCE

▲ *Geranium endressii* pochází z Pyrenejí a patří mezi výborné půdopokryvné kakosty na slunce i do polostínu. Dosahuje výšky 30–40 cm a kvete od června do září růžovými květy

► Výraznou doplňkovou trvalkou je pryšec *Euphorbia myrsinites*, který je ozdobný svými jasně zelenými listy. Kvete od května do června a vyhovuje mu slunce i polostín

◀ Stinná zákoutí rozsvítí bíle panašované květy bohýšky (*Hosta undulata*) 'Elegans', v pozadí růžově kvetou čechravý (*Astilbe*)

nimi i druhy, které jsou zelené dlouho do zimy (*Polystichum*).

Samostatnou skupinou trvalek jsou trávy. Jejich uplatnění v zahradní architektuře je velmi široké. Ty nejvyšší se vyjmají jako solitery – např. ozdobnice (*Miscanthus*) či bezkolnec (*Molinia*). Nižší druhy jako ostřice (*Carex*), kostřava (*Festuca*) nebo metlice (*Deschampsia*) jsou zase výbornou doprovodnou rostlinou, která dodá záhonu pohyb a jemnou strukturu. Moderní zahrada se bez vhodných travin jen těžko obejde.

Úspěšní bojovníci proti plevelům

Mezi trvalkami nalezneme i skupinu výborných pomocníků při boji proti všem možným plevelům. Půdopokryvné rostliny díky svému rychlému a často dosti agresivnímu šíření oddenky vytěsní většinu své nežádoucí konkurence. Navíc se v době květu postarají o další barvy ve vaší zahradě.

K těm nekrásnějším a zároveň ještě neobjeveným trvalkám, které se rozrůstají do větších ploch, patří některé druhy kakostů (*Geranium*). Například *Geranium x cantabrigiense*, *G. endressii*, *G. macrorrhizum*. Jsou velmi nenáročné a vyskytují se v mnoha kultivarech vhodných pro různé podmínky od světla až po stín pod keři a stromy. Květy kakostu jsou nejčastěji v tónech růžových, fialových, modrých. Suverénním růstem ve stínu vás mile překvapí i škornice (*Epimedium*), dymnivka (*Corydalis*), pupkovec (*Omphalodes*), tiarela (*Tiarella*) nebo mochnička (*Waldsteinia*).

toty docílíte vysazením trvalek v jediném barevném tónu. Zvláště působivé jsou záhony s rostlinami bíle kvetoucími, případně s bíle panašovanými listy. Zakomponováním modré barvy bude takový záhon doslova chladivým balzámem pro vaše oči.

Struktury a textury

Efekt kvetoucích trvalek je přeci jen časově omezený. Proto jsou tak důležité jejich kombinace. V záhonu by měly být zastoupeny rostliny kvetoucí v odlišných obdobích. Vznikne tak stále se měnící obraz, ve kterém rostliny ve vrcholném kvetení zastíní ty, které se ke květu právě chystají, nebo ty, které jsou již za svým zenitem.

A je tu také skupina trvalek, které zdobí hlavně svými listy. Bohýška (*Hosta*), která se vyskytuje v mnoha kultivarech s listy sytě zelenými, modrozelenými nebo panašovanými, zvládá polostín i stín. Dlužicha (*Heuchera*) zaujme sytě tmavočerveným listem. Nedoceněnou skupinou trvalek jsou kapradiny, které mají rády stín a vlhčí půdu. Jsou mezi

Chladivá kombinace stříbřité kostřavy sivé (*Festuca glauca*) 'Blue Fox', která vyžaduje suchou půdu a přímé slunce v doprovodu s astrou podzimní (*Aster dumosus*) 'Lady in Blue' a stálezeleným hebe (*Hebe*)

Letní podvečery prozáří květy pupalky (*Oenothera macrocarpa*), které vyhovují slunné skalky a suché zídky

Dejte jim co potřebují

Ať již je vaše zahrada na plném slunci, nebo ve stínu korun stromů či okolních domů, vždy se dá vytvořit vhodná kombinace trvalek tak, aby jim dané stanoviště vyhovovalo. Většina trvalek není příliš náročná na půdní podmínky. Přesto se vyplatí jim vytvořit co nejlepší prostředí dle jejich konkrétních nároků. Budou zdravější a lépe pokvetou. ■

▲ Působivá kombinace vertikálních květenství modrých straček (*Delphinium*) a lílíchovostce (*Eremurus*) je spolu s červeným sadcem (*Eupatorium maculatum*) 'Atropurpureum' oslavou vrcholného léta

► Ve stínu stromů dobře prospívá denivka (*Hemerocallis*) a čechrava (*Astilbe*), která kvete dle kultivaru od června či července až do srpna

◀ Mnohokvět (*Kniphofia*) je výraznou trvalkou, která vnese do zahrady nádech exotiky. Vyhovuje jí slunné stanoviště a sušší propustný substrát

KONTAKT

Ing. JIŘÍ PROUZA
zahradní architekt
tel.: 777 123 700
www.prouza-zahrady.cz